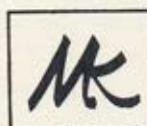

Frönsk myndlist
Grafík

Kjarvalsstaðir 17. október – 1. nóvember 1981

Myndkynning

Alechinsky, Pierre. F. í Brussel, 1927.

Alechinsky lærði Stein- og koparþrykk í Brussel og síðar í París, þar sem hann settist að. Hann varð fyrir miklum áhrifum einkum hinni „ósjálf-ráðu“ teikningu. Gætir þessa mjög í hinum hömlulausu verkum hans. Hann var einn af stofnendum Brussel-deilda „Cobra“, 1948.

Appel, Karel. F. í Amsterdam, Hollandi 1921.

Eftir nám við Ríkislistaskólann í Amsterdam á árunum 1940–43, hneigðist Appel mjög að þeim frjálsa expressionisma sem var að ryðja sér braut á striðsárunum og gerðist einn af meðlimum Cobra-hópsins (Copenhagen, Breuxelles, Amsterdam), ásamt þeim Asger Jörn, Svavari Guðnasyni, Pierre Alechinsky o. fl., á árunum 1948–51. Í verkum sínum fetar hann þó að nokkru í fótspor frönsku súrrealistanna og sækir gjarnan myndvaka sína í drauma og undirvitund. Því hafa mörg verk hans dularkenndan eða jafnvel goðsagnalegan blæ.

Karel Appel var til þess valinn árið 1958, ásamt fleirum, að vinna að skreytingum UNESCO-byggingarinnar í París.

Bazaine, Jean. F. í París, 1904.

Fyrsta einkasýning hans var haldin 1932. Hann var aðalhvatamaður að sýningunni: „Jennes Peintres de tradition française“, 1941, sem hafði mikil áhrif. Prátt fyrir óhlutbundinn stíl sinn, neitar Bazaine að verk hans séu abstrakt.

Bellmer, Hans. F. í Katowice, Póllandi 1902, d. í París 1975.

Bellmer ólst upp við járnaga föður síns, þar sem hvað eina var boðið eða bannað. Eina lausn hans segir hann verið hafa móður sína, „sem leiddi mig, þegar tækifæri gafst, inn í framandi undraveraldir hins frjálsasta hugmyndaflugs“. Þegar Bellmer hóf listferil sinn, reyndi hann í verki sínu að losna undan öllum þvingunum uppeldisins og gefa innibrygðum ástriðum fullkomlega lausan taum. Á það ekki sízt við um kynferðisleg efni, þar sem hann reynir „að losa bæði mig og áhorfendur af klafa kennisetninga og veita kennd tilfinningalegs frelsis“. Bellmer tók snemma þátt í hreyfingu súrealista, bæði heima fyrir og í París, og birti verk sín, en þó einkum ljósmyndir, í blaði þeirra, Minotaur. Á síðari árum sínum helgaði Bellmer sig einkum svartlist, og þá öðru fremur sýruætingu og burrnálsaðferðum, svo sem hér kemur fram á sýningunni.

Bengt, Lindström. F. í Storsjö Kapell, Harjedalen, Svíþjóð, 1925.

Stundaði nám við Konstfacksolan og Grünewalds málarskola í Stockholm. Eftir nám við Kunstabakademíuna í Kaupmannahöfn og Art Institute of Chicago 1945–47, fluttist hann til Parísar og hefur starfað þar síðan. Verk Lindströms má finna m.a. í Moderna museet í Stokkhólmi, CNAC í París, Louisiana í Kaupmannahöfn, Museum van Ooestende, Aix la Chapelle Museum í Pýskalandi, Carnegie Museum í Bandaríkjunum og Budva Buseum í Júgóslavíu.

Corneille. (Cornélis van Beverloo). F. í Lüttich, Hollandi 1922.

Corneille stundaði listnám sitt við Ríkislistaskólan í Amsterdam og hneigðist síðan að hinum frjálsa eða abstrakta expressionisma sem mjög var að ryðja sér braut á striðsárunum. Árið 1948 gerist hann einn af stofnendum Cobra-hópsins, ásamt Karel Appel, Asger Jörn, Svavari Guðnasyni o. fl., og tók þátt í fjölmörgum sýningum ásamt með þeim. Corneille haði þó einnig komið í snertingu við byltingarkenndan súrelasíma í franskri list, og verður þeirra áhrifa víða vart í verkum hans. Þau eru þó öðru fremur full lífsgleði og með ævintýralegum hugdettum, þar sem hann vefur fuglum, trjám, konum og börnum inn í myndljóð sín.

Chagall, Marc. F. í Vitebsk, Hvítarússlandi 1887.

Chagall stundaði listnám sitt í Vitebsk og St. Pétursborg, en hélt til Parísar árið 1910 og komst þar brátt í kynni við listamannahópinn á Montmatre, Léger, Modigliani, La Fresnaye og André Lhote. Árið 1914 er haldin mikil sýning á verkum hans í Berlín, en þaðan hélt hann til Rússlands, þar sem hann stofnaði Listaháskóla í Vitebsk og var gerður „forstjóri Fagurra lista“ í Vitebskhéraði. 1923 snýr Chagall aftur til Parísar og lætur nú allt meir til sín taka á alþjóðlegu listsviði sem brautryðjandi hins ljóðræna og draumkennda surrealisma. Þótt Chagall hafi myndskreytt fjölda bóka, svo sem Dauðar sálar Gogols, Dæmisögur La Fontaines, Decameron Boccaccios og Dafnis og Klói, dvelur hugur hans þó lengst af heima í bernskuminnungunum.

Chagall er gyðingur, og voru flestöll verk hans í Pýzkalandi eyðilögð upp úr sýningunni „Entartete Kunst“, 1937, en Ísraelmenn hafa á hinn bóginn sýnt honum mikla virðingu og byggt sérstakt safnhús í Haifa, honum helgað. Auk málverka, svartlistar og bókskreytinga hefur Chagall unnið að mörgum stórvirkfnum, svo sem við Óperuna í París, New Metropolitan í New York, sjúkrahús í Jerúsalem og gert steinglersglugga í dómkirkjuna í Metz.

Dewasne, Jean. F. 1921.

Dewasne hóf feril sinn sem kúbisti, en fylgdi frumkvæði Piet Moudrian síðar á ferli sínum. Hann byggði myndir sínar á sterkum litaflötum og geometriskum formum. Kringum 1960, hóf Dewasne notkun gljámálningar til að gefa myndum sínum vélrænan tón. Hann hefur einnig skapað vélrænar höggmyndir. Á seinni árum, hafa myndir hans orðið stórbrottnari en nokkuð sinni fyrr.

Giacometti, Alberto. F. í Stampa, Sviss 1901, d. í Chur, Sviss, 1966.

Giacometti er einn frægasti myndhöggvari þessarar aldar, en auk þess var hann teiknari og málari. Faðir hans var vel þekktur málari. Giacometti hóf myndlistarnám í Genf (1919) og lærði síðar í París (1922–25) hjá Bourdelle. Hann varð snemma fyrir miklum áhrifum af list frumstæðra þjóð-

flokka í Afríku og Nýju-Gíneu. 1930 gekk hann í súrrealista-samtökin. Still Giacometti er mjög sérstæður og sjá menn gjarnan í verkum hans, einangrun og einmanaleik mannsins.

Ipousteguy, Jean-Robert. F. 1920.

1954 lagði Ipousteguy málverkið á hilluna og sneri sér að höggmyndalist. Verk hans eru gerð í brons, með mjög dökkri áferð. Hinar þungu og oft flóknu myndir Ipousteguy, byggja á gömlum þemum, sem hann setur fram á fígúratívan og súrrealískan hátt.

Hartung, Hans. F. í Leipzig, Þýskalandi, 1904.

Hartung varð snemma fyrir áhrifum frá verkum expressionistanna þýsku, einkum Kandinskys. Hann lagði stund á listfræði og heimspeki í Dresden, Leipzig og München. 1935 flýði hann Þýskaland og settist að í París. Hann er einn af boðberum ljóðrænnar abstrakt-listar í Frakklandi.

Herbin, Auguste. F. í Quiévry, 1882, d. í París 1960.

Herbin settist að í París, 1901. Hann varð fyrir miklum áhrifum frá impressionismannum og kúbismanum. 1918 gerðist hann abstrakt-málari. 1931 stofnaði hann, ásamt Vantougerloo, ar abstrakt-listar. Eftir hann liggja mörg fræðirit um eðli lita og formbyggingar í málaralist. Áhrifa Herbins hefur gætt mjög á yngri kynslóðir myndlistarmanna.

Lanskoy, André. F. í Moskvu, 1902, d. í París, 1976.

Lærði myndlist í Moskvu og síðar í París. Pekkti náið Chaim Soubine. Lanskoy er ljóðrænn abstrakt-málari, en heldur sig þó ávaltt við hinn hlutlæga heim. Verk hans eru undir áhrifum rússneskrar alþýðulistar.

Mauessier, Alfred. F. í Saint-Ouen, N-Frakklandi, 1911.

Lærði í Amiens og síðar við Fagurlistaskólan í París (1929). 1935 kynntist hann málaranum Bissière og 1941 tók hann þátt í sýningunni: "Jeuas peintres de la tradition française". 1943 dvaldist hann í klaustri og gerðist síðar kaþólskur. Verk hans bera þess ótvírað merki.

Massou, André. F. í Balagny, N-Frakklandi, 1896.

Massou lærði við Fagurlistaskólan í París og varð í fyrstu fyrir áhrifum frá kúbismanum. Síðar varð hann einn af frumkvöldum súrealismans og fystur listamanna til að tileinka sér hópinn "Abstraction-Création". Herbin er málsvari geometrískr., ósjálfráða" teikningu. 1941 flýði hann til New York, þar sem hann hafði viðtæk áhrif á hina nýju, amerísku abstrakt-list. Frá 1947 hefur hann búið í Suður-Frakklandi. 1965, myndskreytti hann loftið í l'Odéou, einu þekktasta leikhúsi Parísar.

Matisse, Henri. F. í Le Cateau, 1869, d. í Nice, 1954.

Matisse er einn af þekktustu listamönnum þessarar aldar. Hann nam lögfræði í París, en sneri sér að málaralist 1890. Hann hóf nám í vinnustofu Gustave Moreau og síðar í Academie Julie og Fagurlistaskólanum í París.

Um aldamótin varð Matisse einn aðalbrautryðjandi nýrrar listar "Fauismans", sem vakti athygli fyrir dirfsku í litanotkun. Þar kom skýrt í ljós, snilli Matisse í notkun lita. Allt til dauðadags, hélt Matisse áfram að tryggja stöðu sína sem einn dýpstí og fremsti boðberi nútímalistar.

Matta-Echaurreu, Sebastian. F. í Santiago, Chile, 1912.

Lærði við Heilagshjarta-skólan í Santiago. Síðar nam hann arkitektúr við Kaþólska háskólann í sömu borg og lauk þaðan námi, 1931. 1936 vann hann með Le Corbusier í París. Síðar á sama ári kynntist hann Garcia Lorca, Neruda og Rafael Alberti á Spáni. Í byrjun heimsstyrjaldarinnar flýði hann til New York. 1948 sneri hann aftur til Evrópu. Matta er einn þekktasti surrealistinn af yngri kynslóðinni. Hann hefur haft mikil áhrif á ýmsa listamenn, m. a. Erró.

Miró, Joan. F. í Barcelona, Spáni 1893.

Miró er einn hinna miklu Spánverja, ásamt Picasso, Dali og Gaudi, sem brugðið hafa leiftri yfir heimslistina á þessari öld. Miró stundaði listnám sitt við Escola d'Art í Barcelona og hélt fyrstu einkasýningu sína þar í borg árið 1918. Árið eftir hélt hann til Parísa og kynntist þar við Picasso, en dróst hinsvegar að hreyfingu dadaista. Fyrstu sýningu sína í París hélt Miró 1921, en hún vakti alls enga athygli. Á næstu árum vinnur hann talsvert að leikbúnaði, m.a. fyrir rússneska ballettinn, og málar „portraits imaginaires“, þar sem hann umbreyttir frægum málverkum á surrealiskan hátt. Árið 1934 hefst hið svonefnda „hvítá tímabil“ í list Mirós, og á sama ári byrjar hann að teikna fyrir myndvefnað. Fram til þessa hafði hann að jöfnu starfað í París og heima á Spaði, en 1936 flýr hann borgarastyrjöldina og sezt að fullu að í París. Þar vinnur hann fyrir spænsku lýðveldissjörnina, m.a. við skreytingu heimssýningarárhúss lýðveldisins 1937, og gerir áróðursspjöld til styrktar lýðveldissinnum. Við hernám Þjóðverja 1940 flýr hann Frakkland og sezt um hríð að í Palma de Mallorca. 1941 er svo haldin yfirlitssýning á verkum hans í Museum of Modern Art í New York, og með henni má kalla að Miró væri tryggt sæti meðal fremstu listamanna samtímans. Síðan hefur vegur og áhrif hans stöðugt farið vaxandi, enda er stíll hans svo sérkennilegur, að ekki jaðrar við neitt annað. Um myndlifun sína segir hann sjálfur þetta: „Óhreyfileikinn heillar mig. Flaska eða glas eða stór steinn á auðri sjávarströnd eru í sjálfum sér dauðir hlutir. Í ímyndun minni verða þessir hlutir þó upphaf eða kveikja mikillar hreyfingar. Kyrrð þeirra tengist í vitund minni óendenlegri rúmkennnd, án upphafs eða endis. Því speglast slík form í list minni eins og glóðarhnættir sem eldfjall spýr, og þeir nema ekki staðar innan myndflatarins, heldur stefna langt, langt út fyrir hann . . .“

Monory, Jacques. F. í París, 1934.

Monory er einn þekktasti boðberi franskrar popp-listar. Um tíma vann hann einungis blátóna myndir, með ljósmyndrænu raunsæi. Efni þessara mynda er nekt stórborgarlífsins, ofbeldi, morð og slys. Einnig hefur Monory gert kvíkmyndir í áþekkum stíl. Myndir hans eru gjarnan byggðar á tveim myndflötum, sem skeytt er saman í eina heild. Í seinni tið hafa myndir Monory tekið miklum breytingum. Í nýjustu verkum hans kveður við kosmískan tón, þar sem stjörnuþokur og vetrarbrautin eru aðal yrkisefni.

Picasso, Pablo. F. í Malaga, Spáni 1881, d. í Frakklandi 1974.

Listferill Picassos hófst í Barcelona er hann var aðeins 16 ára að aldri. Þegar hann settist að í París aldamótaárið, varð hann fyrir sterkum áhrifum ýmissa mynda Toulouse-Lautrec frá fátækta- og vændisliði þessarar heimsborgar, og leiddi það list hans inn í hið svonefnda „bláa“ og síðar „bleika“ tímabil, frá 1901–06. Um skeið verður hann mjög gripinn af afrískri list og dansgrínum („negratímabilið“), en með málverkinu „Stúlkurnar frá Avignon“, 1907, hefst hið mikla kúbiska tímabil í list hans, sem átti eftir að umbreyta öllu viðhorfi í samtímalist. Síðan gengur Picasso í gegn um hvert umbreytingarskeiðið eftir annað, „ný-klassiskt“, súrealistkt, og loks það volduga tímabil sundurlimunar og myndræns sprengikrafts sem bezt kom fram í stórvorkinu Guernica, 1937. Eftir styrjöldina síðari færðist meiri rósemd og jafnvel ljóðrænn blær yfir verk Picasso; hann vinnur mikið að keramik og litógraffum, og þá oft um klassisk stef.

EKKI fer milli mála, að Pablo Picasso hefur verið mesti áhrifavaldur í listhugsun þessarar aldar og um leið einhver frumlegasti listamaður allra tíma.

Rebeyrolle, Paul. F. í Eymoutiers, Frakklandi, 1926.

Lærði við La Grande Chaumiére, þekktan listaskóla í París. Um 1948 vann hann í anda Picasso, Soutine og Van Gogh og flokkast verk hans undir expressionistkt raunsæi. Síðar þróuðust verk hans í átt til óhlutbundinnar listar og óræðrar tjáningar, þar sem menn breytast í dýr og birtast í fuglslíki. Pannig gætir súrealiskra áhrifa í verkum hans, hin síðari ár.

Schneider, Gérard. F. í Sviss, 1896.

Schneider lærði við Listiðnaðarskólann í París og Fagurlistaskólann í sömu borg, frá 1916–20. Hann gerðist franskur ríkisborgari árið 1948, en hefur verið búsettur í París frá 1916.

Schneider er einkum þekktur fyrir abstrakt-verk sín, sem byggð eru á sveiflu pensilsfarsins og minna mjög á abstrakt-expressjónískra skólann í Bandaríkjum. Þó eru verk Schneider í anda hinnar evrópsku hefðar.

Soulages, Pierre. F. í Rodez, S-Frakklandi, 1919.

Byrjar feril sinn með því að mála þungbúnar landslagsmyndir (1938–1946). Siðan þróast hið meitlaða abstrakt-málverk hans, þar sem ljósið í myndfletinum gægist gegnum fastmótað rimlaverk svartra pensilfara.

Tobiasse, Théo. F. í Jaffa, Ísrael 1927.

Tobiasse kom ungar til Parísar og stundaði listnám við Listiðnaðarskólann (Arts Décoratifs) í París. Þar sem hann er gyðingur varð hann að fela sig á hernámsárunum, en eftir stríðið tók hann aftur upp þráðinn og vann þá fyrst í stað að auglýsinga- og skreytilist. Það var ekki fyrr en á fertugsaldri að hann sneri sér að hreinni myndlist, og kom þá brátt fram í list hans dreyminn still, ívafinn bernskuminningum, sem leiðir stundum hugann að myndum Chagalls.

Árið 1965 var haldin allmikil sýning á verkum hans í Galerie Drouant í París, og má kalla að hún hafi vakið alþjóðlega athygli á list Tobiasse. Nú eru þau í mörgum söfnum Evrópu og Bandaríkjanna, en þó ekki sízt í Ísrael, þar sem vegur hans er mikill.

Ubac, Raoul. F. í Malmédy, Frakklandi, 1910.

Frá 1934 hafa verk Ubac, verið mjög í anda súréalismans. Mannverur og landslag leysist upp í logandi flæði og eru verk hans á mörkum óhlutbundið innar listar. Áhrifa frá Masson og Tanguy, jafnvel Magritte, gaetir mjög í verkum hans.

Vasarely, Victor. F. í Pesc, Ungverjalandi 1908.

Eftir nokkurt nám í læknisfræði, sneri Vasarely sér að listnámi við útibú Bauhaus-skólans í Budapest og varð þar fyrir sterkum áhrifum konstrúktívlist, en fékkst um leið mjög við athuganir á mismunandi flata- og formverkunum. Þá reynslu sína dró hann saman á fyrstu sýningu sinni, 1944, og vakti hinn hreini, „optiski“ formstíll hans þegar mikla athygli. 1946 hóf hann síðan að mála og skipaði brátt sess meðal athyglisverðustu og raunar áhrifamestu listamanna Parísarskólans. Í grafíklistinni nálgadist

verk hans mjög það sem síðar var kallað „op“ (optical), þar sem hann notar ýmsar yfirþrykksaðferðir til þess að skapa sjónræna klofnun. Auk málverka og svartlistar hefur Vasarely unnið talsvert að teikningum fyrir góbelínvefnað og að stórum veggskreytingum, svo sem í háskólanum í Caracas, Venesúela.

Vieira da Silva, Maria Eleus. F. í Lissabon 1908.

1928 settist Vieira da Silva að í París þar sem hún lærði höggmyndalist hjá Bourdelle og Despiau. Einnig lagði hún stund á málalist hjá Dufresue, Friesz og Léger. Hún lærði síðar grafík hjá Hayter og kynntist Bissière 1932. 1935–36 dvaldist hún í Lissabon og 1940–47 bjó hún í Brasilíu.

Stíll Vieira da Silva er abstrakt og lýsir gjarnan urmull stórborgarlífsins.

Yvaral. F. í París, 1934.

Sonur Victor Vasarely. Stundaði nám í grafík við l'Ecole des Arts Appliqués í París. Síðan 1956 hefur hann haldið ca. 10 einka- og samsýningar á ári. Hann hefur fengið mörg verkefni við skreytingar fyrir opinbera aðila. Hann hefur hlotið gullverðlaun frá 4:e Biennalen í San Marino, 3:e Biennalen í París, Triennalen í Nýju Dehli og árið eftir frá Biennalen í Alexandriu. Modern Museum í París, Tate Gallery í London, Modern Museum í New York og mörg önnur listasöfn geyma verk eftir Yvaral.

Zao Won Ki. F. í Peking, 1920.

Zao Won Ki kom til Parísafrá Kína 1948. Til að byrja með var hann mjög undir áhrifum frá Paul Klee, en síðar þróaði hann sinn eigin stíl, blandaðan austurlenskri tækni. Verk hans eru gjarnan mjög finleg.

Brillant
Dumontet
Deyrolle
Solombre
Le Foll
Cohen, Alfred
Fossier
Dorny
Folon
Amarger
Talcoat
Titus, Carmel
Monory
Garache
Bitran
Lazar
May, Agathe

FRAMKVÆMDASTJÓRN:

Konráð Axelsson

Hörður Arinbjarnar

RÁDGEFANDI UM MYNDAVAL:

Frú Anne Lahumiére

UPPSETNING SÝNINGAR:

Jóhannes Jóhannesson

Guðmundur Benediktsson

RITSTJÓRN:

Halldór Björn Runólfsson

SETNING OG PRENTUN:
Prentsmiðja Árna Valdemarssonar hí.

MYNDKYNNING
Ármúla 1
Pósthólf 1151
121 Reykjavík
Sími 82420

5. sýning Myndkynningar að Kjarvalsstöðum

Myndkynning

F R Ö N S K M Y N D L I S T

Kjarvalstaðir 17. okt. - 1. nóv.

Armála 1 P.O. Box 1151
Reykjavík Iceland
Teleph. 82420 Telex 2240

MYNDSKRÁ:

1 - 4	Soisson
5 - 7	Brillant
8 -12	Dumontet
13 -18	Solombre
19 -22	Le Foll
23 -25	Alfred Cohen
26	Ipousteguy, Jean-Robert
27 -29	Vasarely, Victor
30	Deyrolle
31	Hartung, Hans
32 -33	Lansky, André
34	Manessier
35	Vieira da Silva, Maria Eleus
36	Schneider, Gérard
37 -38	Zao Wou Ki
39 -40	Soulages, Pierre
41 -43	Fossier
44 -46	Dorny
47	Herbin, Auguste
48	Delaunay, Sonia
49	Folon
50 -54	Amarger
55 -57	Debert
58 -59	Bazaine, Jean
60 -61	Talcoat
62 -63	Ubac, Raoul
64 -66	Giacometti, Alberto
67 -69	Miro, Joan
70 -71	Yvaral
72 -74	Vasarely, Victor
75	Hartung, Hans
76	Folon
77 -78	Titus Carmel
79 -81	Alechinsky, Pierre
82 -83	Monory, Jacques
84 -85	Rebeyrolle, Paul
86 -88	Braque, Georges
89 -91	Dewasne, Jean
92 -94	Garache
95 -97	Masson, André
99-100	Bellmer, Hans
101-102	Matta
103-105	Dupre
106	Bitran
107-109	Ballif

MYNDSKRA: frh.

- 110-111 Lazar
112-113 Corneille
114-116 Lindström, Bengt
117 Appel, Karel
118 Soisson
119-120 Dupre
121 Dorny
122 May, Agathe
123 Matisse, Henri
124-126 Picasso, Pablo
127-133 Chagall, Marc
135-139 Picasso, Pablo
140-158 Tobiasse, Théo: Úr litröðinni um Ávintýri
H. C. Andersen

FLESTAR MYNDANNA ERU TIL SÖLU

GREIÐSLUSKILMÁLAR, ef óskað er